

Mnenje 2/2021

(v skladu s členom 322(2) PDEU)

o predlogu Komisije za uredbo Sveta o spremembi Uredbe (EU, Euratom) št. 609/2014, da se poveča predvidljivost za države članice in pojasnijo postopki za reševanje sporov pri dajanju tradicionalnih lastnih sredstev in sredstev iz naslovov DDV in BND na razpolago (COM(2021) 327 final z dne 25. 6. 2021, 2021/0161 (NLE))

Vsebina

	Odstavek
Uvod	01–06
Pripombe	07–38
Upravljanje zakladnice	08–09
Pravila za dajanje lastnih sredstev na razpolago	10–13
Ureditev za zamudne obresti	14–18
Upravljanje neizterljivih zneskov tradicionalnih lastnih sredstev	19–24
Postopki reševanja sporov	25–35
Doslednost pravil za upravljanje različnih virov lastnih sredstev	36–38
Zaključek	39–42
Priloga – Spremembe predloga, ki jih priporoča Sodišče	

RAČUNSKO SODIŠČE EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 322(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije za uredbo Sveta o spremembi Uredbe (EU, Euratom) št. 609/2014, da se poveča predvidljivost za države članice in pojasnijo postopki za reševanje sporov pri dajanju tradicionalnih lastnih sredstev in sredstev iz naslovov DDV in BND na razpolago (COM(2021) 327 final z dne 25. 6. 2021, 2021/0161 (NLE)),

ob upoštevanju zaprosila Sveta za mnenje, ki ga je Evropsko računsko sodišče prejelo 6. julija 2021,

ob upoštevanju Sklepa Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 z dne 14. decembra 2020 o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije in razveljavitvi Sklepa 2014/335/EU, Euratom¹,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. 609/2014 o načinih in postopkih za dajanje tradicionalnih lastnih sredstev ter lastnih sredstev iz naslovov DDV in BND na razpolago ter ukrepov za zagotavljanje denarnih sredstev², kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (EU, Euratom) 2016/804 z dne 17. maja 2016³

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EGS, Euratom) št. 1553/89 o dokončni enotni ureditvi zbiranja lastnih sredstev, pridobljenih iz DDV⁴, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Sveta (EU, Euratom) 2021/769 z dne 30. aprila 2021⁵,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2021/768 z dne 30. aprila 2021 o določitvi izvedbenih ukrepov za sistem virov lastnih sredstev Evropske unije ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 608/2014⁶,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2021/770 z dne 30. aprila 2021 o izračunu lastnih sredstev iz naslova odpadne plastične embalaže, ki se ne reciklira, načinih in

¹ UL L 424, 15.12.2020, str. 1.

² UL L 168, 7.6.2014, str. 39.

³ UL L 132, 21.5.2016, str. 85.

⁴ UL L 155, 7.6.1989, str. 9.

⁵ UL L 165, 11.5.2021, str. 9.

⁶ UL L 165, 11.5.2021, str. 1.

postopkih za dajanje teh lastnih sredstev na razpolago, o ukrepih za zagotavljanje denarnih sredstev in o nekaterih vidikih lastnih sredstev iz naslova BND⁷ ter

ob upoštevanju prejšnjih mnenj⁸ Evropskega računskega sodišča o sistemu virov lastnih sredstev EU, zlasti Mnenja št. 7/2015 in Mnenja št. 5/2018 –

SPREJELO NASLEDNJE MNENJE:

⁷ UL L 165, 11.5.2021, str. 15.

⁸ Mnenje št. 11/2020 (UL C 26, 22.1.2021, str. 1), Mnenje št. 5/2018 (UL C 431, 29.11.2018, str. 1), Mnenje št. 7/2015 (UL C 5, 8.1.2016, str. 1), Mnenje št. 7/2014 (UL C 459, 19.12.2014, str. 1), Mnenje št. 2/2012 (UL C 112, 18.4.2012, str. 1), Mnenje št. 2/2008 (UL C 192, 29.7.2008, str. 1), Mnenje št. 2/2006 (UL C 203, 25.8.2006, str. 50), Mnenje št. 4/2005 (UL C 167, 7.7.2005, str. 1) in Mnenje št. 7/2003 (UL C 318, 30.12.2003, str. 1).

Uvod

01 Sistem za financiranje proračuna Evropske unije (EU) že od leta 1988 ni bil temeljito reformiran. Zadnjih 33 let so bile glavne kategorije prihodkov tradicionalna lastna sredstva ter lastna sredstva iz naslovov davka na dodano vrednost (DDV) in bruto nacionalnega dohodka (BND).

02 V kontekstu večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 je 1. junija 2021 začel veljati nov sklep o virih lastnih sredstev⁹, ki se je po zaključku postopka ratifikacije v državah članicah začel uporabljati retroaktivno od 1. januarja 2021. V reformiranem sistemu financiranja EU so se ohranili trije obstoječi viri prihodkov, vendar so bile v zvezi z dvema uvedene nekatere spremembe (tradicionalnimi lastnimi sredstvi in lastnimi sredstvi iz naslova DDV). Uvedena je bila tudi nova kategorija lastnih sredstev, in sicer nacionalni prispevki na podlagi teže nereciklirane odpadne plastične embalaže.

03 Sedanji pravni okvir za izvajanje sklepa o virih lastnih sredstev vključuje dve uredbi o dajanju lastnih sredstev na razpolago: eno za tradicionalna lastna sredstva ter lastna sredstva iz naslovov DDV in BND (uredba o dajanju lastnih sredstev na razpolago)¹⁰ in eno za nova lastna sredstva na podlagi nereciklirane odpadne plastične embalaže¹¹. Poleg tega obstaja tudi ločena uredba z nekaterimi ureditvami za zbiranje lastnih sredstev iz naslova DDV¹².

04 Uredba o dajanju lastnih sredstev na razpolago je ključni steber sistema financiranja EU. V njej so določeni postopki za dajanje navedenih treh kategorij lastnih sredstev na razpolago proračunu EU. Namen uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago je zagotoviti pravočasno zbiranje lastnih sredstev in enake pogoje za vse države članice. Sedanja različica uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago je začela veljati 1. oktobra 2016 in se uporablja retroaktivno od 1. januarja 2014.

05 Komisija je 25. junija 2021 predstavila svoj predlog¹³ za uredbo Sveta o spremembi uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago, katerega namen je

⁹ Sklep Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 (glej opombo [1](#)).

¹⁰ Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 609/2014 (glej opombi [2](#) in [3](#)).

¹¹ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2021/770 (glej opombo [7](#)).

¹² Uredba Sveta (EGS, Euratom) št. 1553/89 (glej opombo [5](#)).

¹³ COM(2021) 327 final z dne 25. junija 2021.

povečanje predvidljivosti za države članice in pojasnitev postopkov za reševanje sporov pri dajanju lastnih sredstev na razpolago (v nadaljnjem besedilu: predlog). Ta predlog je odziv na sklepe Sveta iz julija 2020¹⁴, v katerih je Svet Komisijo pozval, naj razmisli o predlogu za revizijo te uredbe zaradi obravnave izzivov v zvezi z dajanjem lastnih sredstev na razpolago. Svet je Sodišče 6. julija 2021 zaprosil za mnenje o tem predlogu.

06 Sodišče je v tem mnenju ocenilo, ali so predlagane spremenjene določbe uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago v skladu s ciljem izboljšanja ureditev za dajanje lastnih sredstev na razpolago, ki ga je določila Komisija v svojem predlogu. Pri oceni Sodišča so se upoštevali morebiten učinek predloga na proračun EU, splošna načela notranje kontrole ter rezultati prejšnjih letnih poročil in mnenj Sodišča na področju lastnih sredstev. Sodišče je v svoje mnenje vključilo predloge za razmislek za Komisijo in zakonodajalca.

¹⁴ EUCO 10/20, izredno zasedanje Evropskega sveta (17., 18., 19., 20. in 21. julij 2020), sklepi, točka 142.

Pripombe

07 Pripombe Sodišča o predlogu so združene po naslednjih področjih, v katera so zajete spremembe (s sklici na relevantne določbe), ki jih je predlagala Komisija in ki so po mnenju Sodišča najpomembnejše:

- (a) upravljanje zakladnice (člen 9(1));
- (b) pravila za dajanje lastnih sredstev na razpolago (člen 10a(2) in 10b(5));
- (c) ureditev za zamudne obresti (člen 12(3) in 12(5));
- (d) upravljanje neizterljivih zneskov tradicionalnih lastnih sredstev (člen 13(2));
- (e) postopki reševanja sporov (členi 10b(7), 13(5) in 13b) in
- (f) doslednost pravil za upravljanje različnih virov lastnih sredstev.

Upravljanje zakladnice

08 V predlogu je določeno, da lahko Komisija odpre **centraliziran račun lastnih sredstev** pri finančni instituciji po lastni izbiri za zbiranje plačil držav članic¹⁵. S tem bi se dopolnil ali nadomestil sedANJI dvojni sistem, v okviru katerega se upravljajo računi, ki so v imenu Komisije odprti pri finančnih ministrstvih držav članic ali nacionalnih centralnih bankah, in računi, ki so v imenu Komisije odprti pri poslovnih bankah. V tem sistemu države članice izvajajo mnogo različno velikih bančnih nakazil Komisiji, ko ta to zahteva. Predlagana centralizirana zakladnica Komisije bi se v prihodnosti izvajala prostovoljno na zahtevo držav članic.

Ocena predlaganih sprememb upravljanja zakladnice

09 S centraliziranim računom lastnih sredstev bi se poenostavil sistem zakladnice in omogočil zbirni pristop k upravljanju denarnih sredstev. Število in pogostost bančnih nakazil držav članic Komisiji bi se lahko zmanjšala. Čeprav bi se s tem novim modelom lahko zmanjšalo upravno breme zaradi uporabe več bančnih računov, Sodišče ugotavlja, da ta predlog ni podprt s podrobno analizo stroškov in koristi, povezano s centraliziranim upravljanjem zakladnice, in sicer niti za Komisijo niti za države članice. Poleg tega operativne podrobnosti o tem, kako bi ta sistem centraliziranega

¹⁵ Člen 9(1) predlagane spremembe uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago.

upravljanja zakladnice deloval v praksi, še niso določene. Zato Sodišče ne more v celoti oceniti, ali ima predlagana sprememba uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago potencial za izboljšanje načina dajanja lastnih sredstev na razpolago.

Pravila za dajanje lastnih sredstev na razpolago

10 V skladu s predlogom lahko države članice nakažejo **predplačila lastnih sredstev iz naslova DDV in BND**, predvsem kadar se proračun EU spremeni ob koncu leta¹⁶. To je izreden postopek, ki temelji na obstoječi upravni praksi in ga mora odobriti Komisija na podlagi ustrezno utemeljene zahteve držav članic z vsaj tritedenskim predhodnim obvestilom. Države članice za ta predplačila zaprosijo predvsem zaradi svojih nacionalnih proračunskih postopkov. Nekatere države članice prispevke raje zagotovijo v letu, ki je enako proračunskemu letu EU, za katerega se zahteva prispevek, tudi če je v zahtevku za sredstva predvideno, da bodo lastna sredstva dana na voljo januarja naslednje leto.

11 Komisija predlaga tudi, da se **rok za dajanje popravkov lastnih sredstev iz naslovov DDV in BND iz prejšnjih proračunskih let na razpolago („saldi“)** prestavi z junija v letu, v katerem je Komisija države članice obvestila o zadevnih zneskih (leto N + 1), na marec naslednjega leta (N + 2)¹⁷. Zaradi teh saldov pride do prerazporeditve skupnih zneskov med državami članicami, odvisno od posameznih deležev v virih lastnih sredstev iz naslova BND.

Ocena predlaganih pravil za dajanje lastnih sredstev na razpolago

12 Sodišče odobrava predlagane določbe o predplačilih, saj se z njimi formalizirajo obstoječe prakse, državam članicam pa se zagotavlja večja pravna varnost. Poleg tega so te določbe za proračun EU nevtralne, saj bodo morebitne dodatne stroške, povezane s predplačili, kot so npr. negativne obresti, krile države članice.

13 Sodišče podpira preložitvev roka za dajanje saldov lastnih sredstev iz naslovov DDV in BND na razpolago, saj to zagotavlja večjo predvidljivost plačil držav članic, poleg tega pa lahko olajša nacionalne proračunske postopke. Sodišče je v preteklosti podprlo predlagani postopek za zagotovitev več časa med datumom obvestila in datumom, na katerega morajo države članice dati zneske na razpolago¹⁸. Čeprav je predlog nevtralen

¹⁶ Člen 10a(2) predlagane spremembe uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago.

¹⁷ Člen 10b(5) predlagane spremembe uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago.

¹⁸ Odstavek 11 Mnenja Sodišča št. 7/2015.

za proračun EU, se bosta zaradi njega dodatno zmanjšali proračunska in likvidnostna negotovost za države članice, zaradi česar se bo izboljšal sistem virov lastnih sredstev.

Ureditev za zamudne obresti

14 V predlogu je **zvišan prag za opustitev zamudnih obresti za lastna sredstva** s 500 EUR na 1 000 EUR¹⁹, da bi bili postopki izterjave stroškovno učinkovitejši. Poleg tega je v predlogu **uporaba omejitve zvišanja zamudnih obresti za lastna sredstva, ki je zdaj 16 odstotnih točk, razširjena na stare primere**, pri katerih se omejitev v skladu s sedanjimi pravili ne uporablja²⁰. V preteklosti so nekatere države članice na podlagi pravil, določenih v uredbi o dajanju lastnih sredstev na razpolago, nakopičile zelo visoke zneske zamudnih obresti (obrestna mera znaša 0,25 odstotne točke obračunane za vsak mesec zamude).

15 Da ne bi prišlo do kopičenja nesorazmernih zneskov obresti, je bila že v prejšnji spremembi uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago²¹ uvedena omejitev zvišanja obrestne mere na 16 odstotnih točk za prekoračitev roka za dajanje lastnih sredstev na razpolago; to se je uporabljalo za zamude pri plačilih lastnih sredstev, ki so zapadla 1. oktobra 2016 ali kasneje. Sodišče je že v preteklosti navedlo, da odobrava predlog, da se uporabi omejitev zvišanja obrestne mere²².

16 S predlogom se omejitev zvišanja obresti razširja na primere, za katere se sedanja omejitev ne uporablja, to so primeri zamud pri plačilu lastnih sredstev z rokom pred 1. oktobrom 2016. Po ocenah Komisije bi se lahko zaradi tega predloga znesek prihodkov od zbranih obresti za proračun EU znižal za 27,5 milijona EUR. Med letoma 2015 in 2019 je več kot 70 % zamudnih obresti dolgovalo samo pet držav članic.

¹⁹ Člen 12(3) predlagane spremembe uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago.

²⁰ Člen 12(5) predlagane spremembe uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago.

²¹ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2016/804 (glej opombo 3).

²² Odstavek 17 Mnenja Sodišča št. 7/2015.

Ocena predlagane ureditve za zamudne obresti

17 Sodišče odobrava podvojitev praga za opustitev obresti, saj je verjetno, da bo zato proces izterjave stroškovno učinkovitejši. Ugotovilo je, da bi tako povečanje koristilo le sedmim od 94 primerov na leto²³, zaradi česar bi imelo omejen vpliv. Vendar Sodišče priznava, da bi bilo treba z ureditvijo za zamudne obresti zagotoviti tudi dobre spodbude za države članice, da plačila izvedejo pravočasno.

18 Sodišče se sicer strinja, da bo zaradi predlagane razširitve omejitve zamudnih obresti poenostavljen sedanji sistem kot celota, vendar poudarja, da bi to lahko privedlo tudi do koristi za države članice, ki niso izpolnile svoje obveznosti pravočasnega plačevanja.

Upravljanje neizterljivih zneskov tradicionalnih lastnih sredstev

19 Države članice zbirajo carine, jih evidentirajo v specifičnih računih in jih vsak mesec dajo na razpolago EU. Carine, ki so določene, vendar jih uvoznik še ni plačal, se vodijo v posebnih računih držav članic. Do tega lahko pride iz več razlogov, npr. zaradi pritožbe, ki jo uvoznik vloži zoper odločitve o določitvi carinskih dolgov, neplačila ali insolventnosti uvoznika.

20 Zneske, evidentirane na teh posebnih računih, je treba prijaviti kot neizterljive, kadar nacionalni organi menijo, da jih ne morejo izterjati, in zanje bi morale šteti, da so neizterljivi najpozneje pet let po datumu, ko so bili določeni. Za vse primere z neizterljivimi zneski, ki presegajo 100 000 EUR, bi morala Komisija oceniti, ali je razloge za neizterljivost mogoče pripisati državam članicam, in če je tako, od njih zahtevati, da dajo te zneske na razpolago proračunu EU. V primeru pritožbe na sodišču ali delnega plačila petletno obdobje začne teči z dnem izdaje pravnomočne odločitve sodišča oz. z dnem zadnjega plačila²⁴.

²³ Povprečje na podlagi informacij, ki jih je Komisija zagotovila za primere zamudnih obresti za leta 2018, 2019 in 2020.

²⁴ Člen 13(2) Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. 609/2014.

21 Sodišče je v svojih nedavnih letnih poročilih²⁵ poročalo o stalnih slabostih pri upravljanju posebnih računov nekaterih držav članic, npr. o odpisu ali poznem evidentiranju dolgov v računovodskem sistemu ali o zamudah pri izvrševanju izterjave dolgov. V konsolidiranem zaključnem računu EU za leto 2020 so terjatve na posebnih računih skupaj znašale 1,4 milijarde EUR in so bile predmet oslabitve v višini 892 milijonov EUR, vključno z zneski neizterljivih dajatev (leta 2019 sta bila ta agregata 1,6 milijarde EUR oziroma 931 milijonov EUR)²⁶.

22 Komisija za izboljšanje upravljanja in preprečevanje kopičenja zamudnih obresti v starih primerih (glej odstavke **14** do **18**) predlaga uvedbo **splošnega roka (deset let) za odstranitev zneskov neizterljivih dolgov s teh posebnih računov**, s čimer bi se zagotovilo, da se primeri ocenijo in obračunajo v razumnem roku, ne glede na tekoče pritožbe na sodišču ali delna plačila²⁷. Ta predlog ni podprt z oceno, s katero bi bilo dokazano, da bi se s tako spremembo izboljšalo upravljanje tradicionalnih lastnih sredstev.

Ocena predlaganih sprememb načina upravljanja neizterljivih zneskov tradicionalnih lastnih sredstev

23 Predlagana sprememba bo sicer privedla do znatnega zmanjšanja carinskih dolgov, evidentiranih na posebnih računih tradicionalnih lastnih sredstev, vendar ni verjetno, da bi zaradi nje države članice enostavneje upravljale lastna sredstva. Poleg tega bo privedla do dodatnega bremena za Komisijo, saj bi ta morala ocenjevati, ali so države članice finančno odgovorne v primerih, v zvezi s katerimi bi še vedno potekali postopki pritožbe na sodišču. V teh primerih se lahko s končno odločitvijo dolg odpiše.

²⁵ Glej letna poročila Sodišča od leta 2012 naprej, na primer odstavki 3.9 poročila za leto 2019, odstavki 4.10 poročila za leto 2018, odstavki 4.15 poročila za leto 2017, odstavki 4.15 poročila za leto 2016.

²⁶ COM(2021) 381 final z dne 30. junija 2021.

²⁷ Člen 13(2) (peti pododstavek) predlagane spremembe uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago.

24 Po mnenju Sodišča ni dokazano, koliko učinkovitejši bodo sistemi za dajanje tradicionalnih lastnih sredstev na razpolago zaradi predlaganih sprememb. Kot je Sodišče poudarilo v svojih prejšnjih letnih poročilih²⁸, bi bilo upravljanje teh računov bolje izboljšati tako, da bi Komisija stalno ukrepala, ne le zato, da bi razjasnila pravila za evidentiranje carin, ki so bile določene, vendar ne zbrane, ampak tudi zato, da bi državam članicam zagotovila ustrezno podporo pri uporabi teh pravil. Poleg tega bi morala Komisija okrepiti spremljanje posebnih računov, ki jih vodijo nacionalni carinski organi.

²⁸ Glej priporočilo 4.2 letnega poročila Sodišča za leto 2018, priporočilo 2 letnega poročila za leto 2015 in priporočilo 4 letnega poročila za leto 2014.

Predlog 1 – Ponovno preučiti uvedbo splošnega roka za odstranitev neizterljivih dolgov iz posebnih računov tradicionalnih lastnih sredstev

Ker ni dokazano, da se bo zaradi predlagane spremembe uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago povečala učinkovitost upravljanja lastnih sredstev na ravni EU in nacionalni ravni, Sodišče predlaga ponovno preučitev uvedbe splošnega roka za odstranitev neizterljivih dolgov iz posebnih računov tradicionalnih lastnih sredstev.

Postopki reševanja sporov

25 V skladu s sedanjo uredbo o dajanju lastnih sredstev na razpolago države članice nimajo na voljo nobenega postopka pregleda za reševanje razhajajočih stališč s Komisijo v zvezi z dajanjem lastnih sredstev na razpolago. Vendar lahko države članice pred Sodiščem Evropske unije (SEU) vložijo tožbo zaradi neupravičene obogatitve, da bi izpodbijale obveznost plačila. Če države članice vložijo tako tožbo, morajo dokazati obogatitev s strani Komisije in svojo oškodovanost, kar je težko dokazati zaradi nacionalnih obveznosti na podlagi prava EU o sistemu virov lastnih sredstev²⁹.

26 S predlogom se uvaja nov **postopek pregleda za reševanje sporov** o tradicionalnih lastnih sredstvih in lastnih sredstvih iz naslova DDV med državami članicami in Komisijo³⁰. V okviru novega postopka se bo izvajal strukturiran dialog o spornih zneskih, da bi se lažje doseglo soglasje. Postopek pregleda ne vpliva na obveznost držav članic, da svoje prispevke plačajo v zakonskih rokih.

27 Za primer nesoglasja med neko državo članico in Komisijo glede zneskov tradicionalnih lastnih sredstev ali prispevkov iz naslova DDV je v predlogu določeno tudi, da lahko države članice, ko dajo lastna sredstva na razpolago, **izrazijo pridržke** glede stališča Komisije. Posledično se obdobje, v katerem se natečejo obresti, prekine³¹. Ta „plačila s pridržkom“ se že uporabljajo v sedanjem sistemu, in sicer na podlagi obstoječe prakse.

²⁹ Odstavki 82 do 85 sodbe SEU v zadevi C-575/18 (Češka republika proti Komisiji).

³⁰ Členi 10b(7), 13(5) in 13b predlagane spremembe uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago.

³¹ Člen 13a predlagane spremembe uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago.

28 V predlogu so določene različne ureditve za postopek pregleda (vključno z roki, do katerih morajo države članice predložiti zahteve, in roki, do katerih mora Komisija zagotoviti pripombe) glede na vrsto zadevnega vira lastnih sredstev (glej [tabela 1](#)).

Tabela 1 – Postopkovne razlike v postopkih pregleda za lastna sredstva iz naslova DDV in tradicionalna lastna sredstva, kot so predvideni v predlogu

Vrsta lastnih sredstev	Rok za predložitev zahtev držav članic	Utemeljitev zahteve	Rok za predložitev pripomb Komisije
Lastna sredstva iz naslova DDV	dva meseca	razlogi se LAHKO navedejo	tri mesece
Tradicionalna lastna sredstva	tri mesece	razloge je TREBA navesti	šest mesecev

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi predloga

29 Z Uredbo Sveta (EGS, Euratom) št. 1553/89³² je bil že uveden postopek pregleda za lastna sredstva iz naslova DDV. Zahteve za ta pregled so enake kot za postopek, predlagan v uredbi o dajanju lastnih sredstev na razpolago, tako kar zadeva roke za predložitev zahtev držav članic in za Komisijino posredovanje izida postopka kot tudi glede vsebine zahtev. Zaključni pa se s sprejetjem odločitve Komisije, zoper katero lahko zadevna država članica pred SEU vloži ničnostno tožbo. Isti postopek je bil uveden tudi za nova lastna sredstva na podlagi nericiklirane odpadne plastične embalaže, ki so predvidena v Uredbi Sveta (EU, Euratom) 2021/770³³. Kot je Sodišče ugotovilo že v preteklosti³⁴, ta instrument daje državam članicam dodatno možnost, da uvedejo sodni postopek, če se ne strinjajo z odločitvijo Komisije o dajanju lastnih sredstev na razpolago.

³² Člen 9(1)a; glej opombo 5.

³³ Člen 9(4); glej opombo 7.

³⁴ Odstavek 34 Mnenja Sodišča št. 11/2020.

30 Poleg tega je v predlogu sklic na omenjeni obstoječi postopek v zvezi s sredstvi iz naslova DDV. V predlagani spremembi uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago je določeno, da se postopek pregleda prekine, če država članica pred SEU vloži ničnostno tožbo zoper odločitve Komisije o isti zadevi v skladu z Uredbo Sveta (EGS, Euratom) št. 1553/89³⁵.

31 V *tabeli 2* so predstavljeni postopki pregleda za lastna sredstva, ki so določeni v drugih že veljavnih pravnih aktih, in razlike glede na postopek iz tega predloga.

Tabela 2 – Primerjava med postopki pregleda za lastna sredstva v obstoječih pravnih aktih in v tem predlogu

Vrsta lastnih sredstev	Pravna podlaga	Postopek se zaključi z odločitvijo Komisije	Država članica lahko vloži ničnostno tožbo pred SEU	Država članica lahko vloži tožbo zaradi neupravičene obogatitve pred SEU
Vir lastnih sredstev na podlagi nereciklirane odpadne plastične embalaže	Uredba 2021/770			
Lastna sredstva iz naslova DDV	Uredba št. 1553/89			
	predlog			
Tradicionalna lastna sredstva	predlog			

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2021/770, Uredbe Sveta (EGS, Euratom) št. 1553/89 in tega predloga

³⁵ Člen 13b(4) predlagane spremembe uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago.

Ocena predlaganih postopkov za reševanje sporov

32 Sodišče odobrava predlagano določbo o plačilih s pridržkom, s katero se formalizira obstoječa praksa, ki še ni bila vključena v uredbo o dajanju lastnih sredstev na razpolago. Komisija bo morala za zagotovitev uspešnosti te določbe pripraviti notranje postopke, v okviru katerih bo morala pojasniti predvsem to, v katerih primerih se taka plačila uporabljajo, kako se nadzirajo in v katerih primerih se pogojnost zaradi pridržkov držav članic konča s končnim plačilom.

33 Sodišče ugotavlja, da je Komisija predlagala, da se z uredbo o dajanju lastnih sredstev na razpolago uvedbe postopek pregleda v primeru nesoglasja med Komisijo in državami članicami glede dajanja tradicionalnih lastnih sredstev in lastnih sredstev iz naslova DDV na razpolago. S postopkom se sicer zagotavlja okvir za strukturiran dialog, v katerem države članice lahko Komisijo pozovejo, da ponovno preuči svoje stališče o izračunu, določitvi in zbiranju lastnih sredstev, vendar se z njim ne zagotavlja uspešno reševanje sporov. Ker se postopek ne zaključi z odločitvijo Komisije, države članice ne morejo vložiti ničnostne tožbe. Vendar lahko države članice pred SEU vložijo tožbo zaradi neupravičene obogatitve, če se izvede plačilo s pridržkom.

34 Poleg tega se s predlogom uvajajo vzporedna in delno drugačna pravila za postopke pregleda za lastna sredstva iz naslova DDV. Zaradi tega bi bil sistem financiranja EU kompleksnejši, poleg tega pa bi to vplivalo na pravno varnost in predvidljivost plačil držav članic ter morda privedlo do precejšnjega upravnega bremena za Komisijo.

35 Poleg tega Sodišče ugotavlja, da Komisija ni predlagala uvedbe takega postopka za lastna sredstva iz naslova BND, ki se izračunajo na podlagi statističnih podatkov, enako kot nov vir lastnih sredstev na podlagi nerekiclrane odpadne plastične embalaže. Sredstva iz naslova BND so največji vir prihodkov za proračun EU (70 % v letu 2020).

Predlog 2 – Predlagati enoten postopek pregleda za reševanje sporov glede dajanja lastnih sredstev na razpolago

Sodišče zaradi racionalizacije postopka reševanja sporov in zagotovitve uspešnega instrumenta za reševanje nesoglasij med državami članicami in Komisijo priporoča, da se predlaga enoten postopek pregleda za dajanje lastnih sredstev na razpolago. S tem postopkom bi bilo treba zagotoviti ravnovesje med pravico držav članic do obrambe in potencialnim upravnim bremenom, ki bi ga zaradi postopka imela Komisija. Upoštevati bi bilo treba tudi specifične značilnosti posameznih virov prihodkov in njihove pravne okvire. Da ne bi prišlo do prevelikega bremena pri upravljanju tradicionalnih lastnih sredstev zaradi velikega števila majhnih transakcij, bi lahko Komisija določila prag za uvedbo postopka pregleda le v primerih z znatnim finančnim učinkom.

Doslednost pravil za upravljanje različnih virov lastnih sredstev

36 Sodišče ugotavlja, da pravila, ki se s predlogom uvajajo za upravljanje lastnih sredstev, niso vedno skladna s pravili iz Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2021/770 (ki se uporablja za vir lastnih sredstev na podlagi nereciklirane odpadne plastične embalaže) in Uredbe Sveta (EGS, Euratom) št. 1553/89 (ki se uporablja za lastna sredstva iz naslova DDV). Te določbe zadevajo možnost predplačil za države članice (glej odstavek [10](#)), preložitve datuma, na katerega se dajo na razpolago popravki (glej odstavek [11](#)), prag, pod katerim se zamudne obresti opustijo (glej odstavek [14](#)), in postopke za reševanje sporov (glej odstavke [25](#) do [31](#)).

37 Komisija je v predlogu navedla, da bi bilo treba vse določbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago v prihodnosti, ko se bodo uvedli novi viri prihodkov, združiti, kot je bilo dogovorjeno v medinstitucionalnem sporazumu za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027³⁶. Sodišče se je seznanilo s tem ciljem, vendar žal ugotavlja, da v sedanjem predlogu ni predvidena združitev vseh določb o dajanju lastnih sredstev na razpolago. Sodišče ponavlja, da bi bil sistem z eno samo uredbo z izčrpnim sklopom določb o lastnih sredstvih preprostejši in bolj transparenten³⁷.

38 V *Prilogi* so navedene spremembe nekaterih določb predloga, ki jih priporoča Sodišče. Nanašajo se na nekatere od opisanih zadev, ena pa je manjši uredniški predlog.

³⁶ Medinstitucionalni sporazum z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev (UL L 433I, 22.12.2020, str. 28).

³⁷ Odstavek 12 Mnenja Sodišča št. 5/2018.

Zaključek

39 Sodišče meni, da je predlog Komisije za spremembo uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago pozitiven za izboljšanje sedanjega pravnega okvira. V njem se formalizirajo številne obstoječe prakse, kot je možnost predplačil (glej odstavek **12**), nekoliko pa je tudi izboljšana predvidljivost upravljanja denarnih sredstev, zlasti s preložitvijo roka za popravke sredstev, danih na razpolago v prejšnjih proračunskih letih (glej odstavek **13**). S tem bi se lahko zmanjšalo upravno breme. S predlogom se uvaja tudi postopek za reševanje sporov, ki ga prej ni bilo, tj. postopek za strukturiran dialog o spornih zneskih, da bi se lažje doseglo soglasje (glej odstavek **33**).

40 Sodišče je ugotovilo več pomanjkljivosti. Razširitev uporabe omejitve zvišanja zamudnih obresti na stare primere bi lahko privedla do finančnih koristi za nekaj držav članic zaradi znatnih zneskov, ki bi jih to lahko zadevalo (glej odstavek **18**). Predlagani postopki za reševanje sporov glede dajanja lastnih sredstev na razpolago se razlikujejo od pravil iz drugih obstoječih uredb o lastnih sredstvih iz naslova DDV in novih lastnih sredstvih na podlagi nerekicilirane odpadne plastične embalaže (glej odstavek **34**).

41 Poleg tega nekatere predlagane spremembe sedanjih določb uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago niso podprte z zadostnimi dokazi, kar pomeni, da ni mogoče dokazati njihovega vpliva na učinkovitost dajanja lastnih sredstev na razpolago. To zadeva vzpostavitev centraliziranih zakladniških računov (glej odstavek **09**) in spremembo pravil o upravljanju neizterljivih zneskov tradicionalnih lastnih sredstev (glej odstavek **23**). Sodišče žal ugotavlja tudi, da v tem predlogu ni predvidena združitve vseh določb o dajanju lastnih sredstev na razpolago (glej odstavek **37**).

42 Sodišče zato meni, da bi bilo zakonodajni predlog mogoče izboljšati, in sicer tako:

- da se ponovno preuči predlagana uvedba splošnega roka za odstranitev neizterljivih dolgov iz posebnih računov tradicionalnih lastnih sredstev, ter
- da se nadalje pregledajo postopki za reševanje sporov in se predlaga enoten postopek pregleda za lastna sredstva.

To poročilo je sprejel senat V, ki ga vodi Tony Murphy, član Evropskega računskega sodišča, v Luxembourggu 22. septembra 2021.

Za Evropsko računsko sodišče

Handwritten signature of Klaus-Heiner Lehne in black ink, consisting of the initials 'K-H' followed by a stylized 'Le'.

Klaus-Heiner Lehne
predsednik

Priloga – Spremembe predloga, ki jih priporoča Sodišče

Predlog Komisije za uredbo Sveta o spremembi Uredbe (EU, Euratom) št. 609/2014, da se poveča predvidljivost za države članice in pojasnijo postopki za reševanje sporov pri dajanju tradicionalnih lastnih sredstev in sredstev iz naslovov DDV in BND na razpolago (COM(2021) 327 final z dne 25. 6. 2021, 2021/0161 (NLE))		
Predlagana določba	Priporočene spremembe	Pripombe
Člen 13(2)	Ohrani naj se besedilo zdaj veljavne določbe.	Sodišče priporoča, naj se ponovno preuči uvedba splošnega desetletnega roka za odstranitev neizterljivih dolgov iz posebnih računov tradicionalnih lastnih sredstev (glej odstavke 19 do 24 in <i>predlog 1</i>).
Člen 13b	Predlagana določba naj se preoblikuje tako, da se uvede enoten postopek pregleda za reševanje sporov glede dajanja lastnih sredstev na razpolago.	Predlaga naj se enoten postopek pregleda za dajanje lastnih sredstev na razpolago. Pri tem postopku naj se upoštevajo specifične značilnosti posameznih virov prihodkov in pravni okviri, ki se uporabljajo zanje (glej odstavke 25 do 35 in <i>predlog 2</i>).

Predlog Komisije za uredbo Sveta o spremembi Uredbe (EU, Euratom) št. 609/2014, da se poveča predvidljivost za države članice in pojasnijo postopki za reševanje sporov pri dajanju tradicionalnih lastnih sredstev in sredstev iz naslovov DDV in BND na razpolago (COM(2021) 327 final z dne 25. 6. 2021, 2021/0161 (NLE))

Predlagana določba	Priporočene spremembe	Pripombe
Člen 13b(2)	„Komisija v šestih mesecih od prejema zahteve iz odstavka 1 [...] sporoči [...].“	Predlagani postopek pregleda se nanaša na tradicionalna lastna sredstva. Zaradi preprečevanja dvoumnosti Sodišče priporoča, naj se doda navedba, da se nanaša na člen 13(5) predlagane spremembe uredbe o dajanju lastnih sredstev na razpolago. Podobno se Komisija pri določanju postopka za lastna sredstva iz naslova DDV v zadnjem stavku člena 13b(2) sklicuje na člen 10b(7): „V primeru nesoglasja med državo članico in Komisijo iz člena 10b(7) Komisija [...] sporoči [...]“. To priporočilo naj se bere v povezavi z zgornjimi pripombami o členu 13b.